

Ritka az, amikor februárban árvízhelyzetre kell figyelni. Az idei év ebben is különlegesnek mondható, hiszen a megemelkedett vízállás miatt akadt dolguk a szakembereknek. A Tisza valamivel 760 centiméter felett tetőzött Tokajnál. Nem úsztuk meg ezt az évet sem azonban nehézfém szennyezés nélkül. Szintén februárban, a még apadó Tiszába a Szamoson keresztül. Egy elhagyott romániai színesfémhányába beszivárgott víz tört a felszínre, és a bányában lerakódott üledéket magával sodorva szüretlenül jutott a Láposbánya-patakba, ahonnan a Lápos folyóba, majd a Szamosba, onnan pedig a Tiszába ömlött. A Lápos folyóból vett vízmintákban a mangán, a réz és a cink értéke 2-3-4-szerese volt a megengedett küszöbértéknek, a vasé pedig ennél is sokkal magasabb. Az Országos Vízügyi Főigazgatóság közleménye szerint Tokaj alatt a nehézfémterhelés már csak egyes komponensek - réz, cink - esetében volt mérhető, az értékek pedig folyamatosan csökkentek, lentebb pedig a Sajó, a Hernád és a Zagyva vízhozamának köszönhetően tovább folytatódott a hígulás. A szennyezés nem okozott halpusztulást. **FOTÓ: ERDŐS JÓZSEF**

ELHUNYT DR. BOROS LÁSZLÓ

**83 ÉVES KORÁBAN ELHUNYT DR. BOROS LÁSZLÓ
FŐISKOLAI TANÁR, TOKAJ VÁROS DÍSZPOLGÁRA.**

TOKAJ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA NEVÉBEN ŐSZINTE RÉSZVÉTÜNKET FEJEZZÜK KI A GYÁSZOLÓ CSALÁDNAK. TUDOMÁNYOS MUNKÁSSÁGA SORÁN SOKAT DOLGOZOTT, KUTATOTT SZŰKEBB PÁTRIÁJÁBAN, TOKAJ-HEGYALJÁN IS. KUTATÁSI ÉS TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEI MA IS MÉRTÉKADÓK A BORVIDÉKEN. NYUGODJON BÉKÉBEN TANÁR ÚR! EMLÉKÉT ÖRÖKRE MEGŐRIZZÜK!

2 HÍREK TÖBB MINT HÁROM MILLIÁRD FORINT PÁLYÁZATOK Jól szerepelt Tokaj a TOP-os pályázatok során

Három milliárd forintot is meghaladó fejlesztési forrást nyert el Tokaj városa az elmúlt időszakban csak a TOP-os forrásokat tekintve.

Összesen 3.215.184.814 forintnyi fejlesztés valósul vagy valósult már meg Tokajban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) részeként. Az önkormányzat tizenegy beadott pályázatából tízet támogattak, a beruházások egy része már el is készült. Több projekt megvalósítása pedig folyamatban van, ezek nagy része a tervek szerint ebben az évben el is kezdődik. Ilyen például a piacfejlesztés, amelyre 182 millió forintot nyert el az önkormányzat és várhatóan már tavasszal megkezdődnek a munkálatok. Ennek részeként a működési környezet megújítása mellett korszerű, fedett árusítóhelyeket alakítanak ki a higiénias elvárásoknak megfelelő vizesblokkokkal és a parkolási problémák is megoldódhatnak.

Szintén TOP-os forrásokból valósult meg az általános iskola, az időskorúak otthona valamint az óvoda energetikai korszerűsítése. A három intézményre két pályázatnak köszönhetően 665 millió forintot fordított a város. Ebből többek között kicserélték a nyílászárókat és a kazánokat, szigetelték az épületeket valamint napelemeket is elhelyeztek a tetőkön. Ehhez kapcsolódik a közelmúltban elnyert újabb projekt, ami a Kereskedelmi és Idegenforgalmi Szakgimnázium épületenergetikai korszerűsítését jelenti közel 400 millió forintból.

Az évtizedes hiányt pótolva ennek a támogatási formának köszönhetően lett Tokajnak bölcsődéje. Az erre a célra fordítható 171 millió forintból önkormányzati területen épült meg az egyelőre tizenkét gyermek napi felügyeletét ellátó. A bölcsőde január óta üzemel, a beszoktatás folyamatosan zajlik és három új munkahelyet is teremtett.

A város bel- és csapadékvíz védelmi rendszerének infrastruktúra-fejlesztése is TOP-os forrásból készült el, a 147 millió forintból a kertvárosi és az üdülőterületen érintett utcák (Ladányi út térsége, Cigány gödör, Benedek Pál utca, Szerelmi pincesor, Csalogány utca, Dienes utca) védelmi rendszerét újították fel. Szintén a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretein belül folytatódik a fejlesztés, mintegy 100 millió forintból a Binét-árok rekonstrukciója valósul meg.

A fejlesztések folytatódnak

Ugyan még 2018 év végén érkezett meg a hivatalos értesítő, de a pályázati rendszer számos bonyodalma miatt idén kezdődhet el a „Zöld város” valamint a „barnamezős” beruházás. A két beruházás összértéke meghaladja az 1 milliárd forintot és számos fejlesztést tartalmaz. A „Zöld városban” számos beavatkozás történik majd meg Tokajban, egyebek mellett a Tokaji Ferenc Lakótelepnél illetve a közúti híd környékén játszóterek épülnek, megújul a városháza belső udvara és a jelenleg méltatlan körülmények között lévő litván szoborpark is. Ezen a területen leálló sávokat és parkolókat is kialakítanak. Az idősek napközi otthonának udvara is átalakul, valamint a Klapka és Gróf Apponyi utcán lévő park teljes rekonstrukciója is megvalósul. A barnamezős beruházás a Városüzemeltető Szervezet elavult épületét érinti, illetve a mellette álló régi gazdasági épületet újítják fel. Az épületet egy szinttel meg is emelik, parkolókat alakítanak ki valamint az Óvár utca egy szakasza is megújul.

Az éven kezdődhet el a Kopasz-hegyet megkerülő kerékpárút. A fenntartható közlekedésfejlesztésre fordítható 1,8 milliárd forint Tokaj mellett Tarcalt, Bodrogkeresztúrt és Mádöt is érinti.

(ej)

Lapzártnékor március 5-ig érvényben lévő rendkívüli szünetet rendelt el az Oktatási Hivatal a Tokaji Óvodában. A koronavírus megjelenésével kialakult veszélyhelyzet miatt az eddigi két csoport helyett a teljes óvodát érinti a szünet, de ügyeletet tartanak.

A múlt héten még csak a Búzavirág- és a Tulipán csoportot érintette a rendkívüli szünet, hétfőre azonban a teljes intézményre kiterjesztette azt az Oktatási Hivatal. A lapzártnékor március 5-ig, péntekig tartó szünet ellenére ügyeleti nyitva tartással üzemelt az óvoda, de ez csak két csoportra vonatkozik. Tehát a „Pipacs-” és „Napraforgó csoport” ovisai mehettek, míg „a Búzavirág”, „a Tulipán”, „a Harangvirág” és „a Margaréta” csoportba járók nem. Azokat a kisgyermeket, akik fertőzött felnőttel vagy óvodai dolgozóval találkoztak, járványügyi megfigyelés alá helyezték, így érvényben van az ő esetükben is a lakhely-elhagyási tilalom. Az óvodában arra kéri a szülőket, hogy azokat a gyerekeket, akik nem az érintett csoportba járnak is csak valóban indokolt esetben vigyék az intézménybe az ügyeleti idő alatt. Ez a lehetőség egyébként is csak a fertőző betegségben nem szenvedő kicsik számára biztosított, akik szülője munkavégzés miatt ezt igényli. A bölcsődét nem érintik a korlátozások, a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedig szintén zárva tart, az intézmény megkérte a digitális oktatás meghosszabbítását március 19-ig.

Emelkedik a betegszám Tokajban is

Tokajban egyébként jelentősen megemelkedett az igazoltan koronavírussal fertőzöttek száma. Február 5-én még mindössze huszonnyolc beteget tartottak nyilván, addig ez a szám március elsejére hatvankilencre emelkedett. Akkor nyolc főt ápoltak kórházban, járványügyi megfigyelés alatt pedig huszonnyolcan voltak. Az országszerte tapasztalható emelkedő esetszámok miatt a megyei kormányhivatal újra felhívta a figyelmet a higiénés és magatartási szabályok fokozott betartására. Az önkormányzatoknak megküldött levelükben kiemelik, a tünetek nagyon hasonlítanak az influenzáéra, a betegség lappangási ideje a jelenlegi adatok szerint átlagosan öt-hat nap. A tájékoztató szerint január közepe óta folyamatosan emelkedik a megye észak-keleti területein a megbetegedések száma. Ez egyébként nem csak Tokajra igaz, sajnos a térség településeken is sok a beteg.

Több helyen is oltanak

Természetesen Tokajban is megkezdődtek az oltások, a házi orvosok előbb Moderna, utána Sinopharm kezdték beadni a vakcinákat. Az első adagokat február elején kezdték felhasználni, Posta György polgármester közösségi oldalán adott hírt arról, hogy 80 év feletti tokajiak már meg is kapták az első oltást Dr. Mátyás János házi orvostól. Azóta pedig a kínai gyártmányú Sinopharm is rendelkezésre áll, ebből az elsőt már sokan megkapták. Az egészségügyi dolgozókat már korábban elkezdték oltani, azokat az idős és sok esetben krónikus betegeket pedig, akik a Pfizer vakcináját kapták, a sátoraljaújhelyi oltópontra szállították. Az önkormányzat az Dombi Sámuel Kistérségi Egészségközponttal együttműködve segítette az idősek Sátoraljaújhelyre való eljutását. Az egészségügyi és a szervezési feladatokat házi orvosok látták el, a szállításban pedig az Időskorúak Otthona és a Tokaji Futball Club segített.

RÖVIDEN

IDEIGLENES ANTENNATARTÓT HELYEZTEK EL

A Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság (NMHH) arról tájékoztatja a lakosságot, hogy március 2 és május 16. között antennatartó szerkezetet helyeznek el a Rákóczi út 5. szám alatti ingatlanon (egykori Tokaj Hotel mögötti rész).

A 26 méter magas rácsos szerkezetű antenntartó elhelyezésére azért vált szükségessé, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása és az előfizetők részéről történő igénybevétele folyamatos és biztosított legyen.

***

CSAK SÜRGŐS-SÉGI ELLÁTÁS

A megemelkedett koronavírus fertőzések száma miatt a tokaji fogorvosok újra csak sürgősségi eseteket látnak el - olvasható Dr. Medvác Zsuzsanna és Dr. Hensperger Anna közösségi oldalra kitett közleményében. Kérjük a lakosságot, hogy további információkért az I. fogászati körzet rendelőjét a 06 47 352 722-es telefonszámon, míg a II. Fogászati körzet rendelőjét a 552-170-es telefonszámán keressék.

JÓTÉKONYSÁGI FELHÍVÁS!!!

Úgy érezzük ismét eljött az idő, amikor is összefogásra van szükség. Gyöngyösi Zsolt tokaji születésű, életerős és álmokkal teli fiatalember volt, de sajnos betegsége miatt, - amely nem más, mint a sclerosis multiplex -, tolókciba kényszerült. Zsolt most is étellel teli, jövőjéről álmódzó fiatalember. Állapotának javítása érdekében komoly kezelések szükségesek, amelyek sajnos nagyon sokba kerülnek. Jelenleg egy viszonylag új, komplex kezelést szeretnének a párjával igénybe venni, amely Zsolt állapotán nagymértékben javítana.

WWW.SZENTVINCENTREHAB.HU/SZOLGALTATASOK/

Ehhez kérjük az Ön/Önök segítségét! Segítsünk Együtt abban, hogy az álmok valóra váljanak és újra teljes életet tudjon élni szerettei körében. Kérjük, hogy anyagi lehetőségeihez mérten támogassa Zsolt gyógyulását!

A támogatást az **Együtt Tokaj Városáért Egyesület** számlaszámára várjuk:

OTP Bank: 11734224-21429756

Közlemény: Zsolt

EBOLTÁS

Tájékoztatjuk a tokaji lakosságot, hogy a 3 hónapos kort betöltött ebek 2021. évi kötelező veszettség elleni védőoltására az alábbi időpontokban és helyeken kerül sor:

2021. MÁRCIUS 20-ÁN, SZOMBATON

9:00-10:00 óra: Mezőgazdasági Szakiskola mellett (Tarcali út 52.)

11:00-12:00 óra: Gyermekotthon mellett (Bethlen Gábor utca 36.)

13:00-15:00 óra: Vízművek mellet (Benedek Pál utca - Csokonai utca)

A veszettségi elleni védőoltást csak mikrochipel ellátott ebeknél lehet elvégezni. A chipel nem rendelkező ebek chipelése a helyszínen elvégezhető.

A megyei állatorvosi kamara díjszabása szerint az oltást és a féreg-hajtás együttes díja: 4.500 Ft/eb

Új oltási könyv: 500 Ft; mikrochip: 4.000 Ft/eb; a házhoz való kiszállítás díja: 1.000 Ft/udvar

Felhívjuk az Tisztelt Ebtartók figyelmét, hogy a 164/2008 (XII.20) FVM rendelet és a 2012. évi CXCVII. Törvény paragrafusai értelmében a szlovák állatorvos által beoltott ebek veszettség elleni oltása a magyar jogszabályok szerint érvénytelen.

Kérjük az eb tulajdonosokat, hogy viseljenek maszkot, valamint az oltásra feltétlenül vigyék magukkal az ebek oltási könyvét. A járványügyi intézkedéseket figyelembe véve 10 embernél több nem lehet egyszerre az oltás helyén.

Szomorúan tudatjuk azokkal, akik ismerték és szerették, hogy Edesapánk

CSERÉS LÁSZLÓ (1937-2021) volt tokaji lakos

békés nyugalommal

2021. február 23-án Bécsben elhunyt.

Emlékét megőrizzük szerető lányai:

Éva és Ágnes

IMPRESSZUM

TOKAJI HÍREK - TOKAJ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK INGYENES LAPJA

XXX. ÉVFOLYAM, 2. SZÁM - MEGJELNIK MINDEN HÓNAPBAN 1550 PÉLDÁNYBAN. ISSN: 1218-2605

SZERKESZTŐSÉG: POLGÁRMESTERHI HIVATAL TOKAJ, RÁKÓCZI ÚT 54. 2. EMELET 1. AJTÓ KIADÓ: TOKAJ CONSULTING KFT.

TOKAJ, SERHÁZ UTCA 55. POSTACÍM: 3911 TOKAJ, PE: 44. TELEFONSZÁM: +36 47 553-012; E-MAIL: SZERKESZTOSEG@TOKAJHIREK.EU

FELELŐS SZERKESZTŐ: ERDŐS JÓZSEF ÜGYVEZETŐ · FOTÓK: ERDŐS JÓZSEF · NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS: ERDŐS JÓZSEF

NYOMDAI MUNKÁK: TOKAJ PRINT KFT. TOKAJ, BENEDEK PÁL UTCA 21-23. TELEFON: +36 47 352 757, E-MAIL: TOKAJ.PRINT@GMAIL.COM

TERJESZTI A MAGYAR POSTA ZRT.

MTI
HÍRFELHASZNÁLÓ

Az öreg Székely és az unoka

A buszmegállóban
Áll a Székely
morog magában

Azt gondolja
Székérrel
Mégjárta volna már
Vagy százszor.

Kocsmaajtó csappan
Kiabál a másik
Jöjjön be és igyék
Itt is tudja várni.

Poharazás közben
Mégkérdi a másik
Miért fontos ilyenkor
A buszra várni?

Szül a Székely
Jön a Jány
Megunta az anyját
Pedig kilenc hónapig
Fel és alá hordták.

Szólt a másik
Nem korai az Bátyám?
Tegnap még az anyjával,
ma meg magától járkál?

Mondom Néked Komám
Ez a gyerekek nem az a fajta.
Maholnap már
A tehén farkát is
megcsavarja.

Poharazás közben
Talán jött a busz és ment is.
nem jött az unoka,
Vagy talán ment is?!

GyP.

Sajtóközlemény

PÁLYAORIENTÁCIÓS KONFERENCIÁT SZERVEZETT A SZERENCSI CENTRUM

A Szerencsi Szakképzési Centrum a Szerencsi Tankerületi Központtal közösen rendezett pályaaorientációs konferenciát február 3-án, melynek a Szerencsi Középiszkolai Kollégium konferenciaterme adott otthont. A járványügyi helyzetre tekintettel a programot két csoportban tartották meg. Az eseményen Szabó Árpád tankerületi igazgató köszöntötte a megjelent általános, illetve szakképző iskolák vezetőit. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével dr. Koncz Zsófia országgyűlési képviselő, aki a pályaválasztás és a továbbtanulás fontosságát emelte ki beszédében.

Ezt követően Bukta Márta főigazgató tartott pályaaorientációs és beiskolázási tájékoztatót és ismertette az új szakképzési struktúrát. Mint mondta, az előző tanévben átalakult a szakképzés szerkezete. A szakképző intézményeknek ma már két iskolatípusa van: a technikum és a szakképző iskola. A konferencián Rubi Zsoltné kancellár a szakképzési ösztöndíjrendszerről adott felvilágosítást. Elhangzott: technikumban, nappali rendszerű oktatásban minden tanuló az első időszakban általános, a mindenkor minimálbér 5%-ának megfelelő ösztöndíjra lesz jogosult, ami jelenleg havi 8.050 forint. A szakképző iskolák 9. évfolyamán ez a mindenkor minimálbér 10%-ának megfelelő ösztöndíjat jelent, ami jelenleg 16.100 forint minden tanuló számára. Magasabb évfolyamokon, a nappali képzésben tanulók teljesítményük alapján részesülnek ösztöndíjban, amit tanulmányaik előrehaladtával munkabér válthat fel. Ezt követően a Szerencsi Szakképzési Centrum mind a 7 iskolája bemutatkozási lehetőséget kapott, majd az esemény állófogadással zárult. A rendezvény a GINOP-6.2.3-17-2017-00034 azonosítószámú „A szakképzési intézményrendszer fejlesztése a Szerencsi Szakképzési Centrumban” című pályázat részeként valósult meg.

EMLÉKTÁBLA HELYETT

A Szovjetunióba kényszermunkára („málenkij robotra”) internált és deportált tokaji személyek névsora:

Internáltak: Lakatos József bíró, Zelenák Lajos

1945 január végétől málenkij robotra összeírtak és elhurcoltak nyilvántartási listája:

Bartók Rozália, Blonszki Anna, Brilló Magdolna, Gréti Irén, Fintor Erzsébet, Kék Rozália, Polcz Irma, Rajner (helyesbítendő: Ranner) Mária, Rudolf Erzsébet, Tokaji Gyuláné, Tokár Magdolna, Trakberger Margit, Trakberger Mária, Brezovcsik Kázmér, Brilló Sándor, Bucskó Miklós, Handa Lajos, Heidrich János, Halász Pál, Keresszegi Albert, Keresszegi János, Keresztúri István, Lóczi István, Koletár István, Nagy István, Rajli Lajos, Schellenberger Jolán, Sipos Sándor, Stumpf Mátyás, Süveges Sándor, Tiszai Gyula, Venczel Imre, Wéber Antal, Wéber Gusztáv, Hencz Miklós (-né). *Megjegyzés: Hencz M. helyett valószínűleg feleségét vitték el, ugyanis a visszatértek debreceni listáján ő szerepel.*

A névsorhoz kiegészítés (2018-ban, gyűjtés):

Hólya Tibor, Bernáth István, Bernáth Istvánné, Szücs Viktor, Réti Antal, Cselle Zoltán, Nagy István (bányász), Kublik Erzsébet

Az 1946-ban elhurcoltak névsora (gyűjtés): Herrgott Oszkár, Teremi Gyula, Géczi István

A névsor lezárva: 2018. július 13.

Zelenák István

A Hegyaljai borvidék névadó települése több mint 950 esztendő múlttal büszkélkedhet. Első írásos említése az 1067-ben kiadott százdí apátság alapítóleveléhez köthető. Teljes történelmén átívelően kiemelkedő jelentőséggel bíró településnek volt tekinthető, ami több tényezővel magyarázható. Ezek között említhetjük kedvező földrajzi helyzetét, hiszen a Felvidéket a Partiummal és Erdéllyel, valamint a Kárpátalját Budával és Béccsel összekötő kereskedelmi útvonalak metszéspontjában helyezkedett el. Ki kell emelnünk továbbá egykori fontos tiszai átkelőhelyi szerepét, ugyanis a máramarosi só, a Kárpátalján és Észak-Erdélyben kitermelt épületfa tutajok segítségével a Tisza folyón érkezett meg a településre, ami ezen árucikkek elosztó és raktározási központjaként funkcionált sok évszázadon keresztül. Mindezen túlmenően a szőlő és borkultúrája révén világhírűvé vált Hegyaljai borvidék egyik központja volt a múltban, és ma is az. Kimagasló stratégiai helyzetét támasztja alá, hogy történelme folyamán urai összesen három alkalommal építettek várat a területen annak érdekében, hogy minél könnyebben sikerüljön megoltalmazni lakóit a rájuk törő ellenséges hadak ellen. 1420-ban - miként Zsigmond király Budán megfogalmazott ítéletlevele tudósít róla - Tokaj már bizonyosan mezővárosi jogállásra emelkedett, lakosai számos olyan kiváltságban részesültek, amelyek megkülönböztették őket a falvak jobbágy népétől.

Fontos hangsúlyoznunk, hogy a mezővárosi státusz létrejöttében nem a királyi vagy földesúri adományleveleknek, hanem az egyre inkább formálódó szokásjognak volt meghatározó szerepe. Tokaj a többi hegyaljai mezővároshoz hasonlóan nem rendelkezett ilyen adománylevellel, hanem gazdasági és hadászati jelentőségéből adódóan fokozatosan tette szert erre a jogállásra. Első ismert privilégiumlevelei a 16. század végéről, a 17. század elejéről maradtak fent, nevezetesen Miksa főherceg 1598-ban, I. Rudolf király ugyanebben az évben, valamint II. Mátyás 1610-ben kiadott oklevele. Ezek a dokumentumok azonban - mint utaltunk rá - nem mezővárosi adományleveleknek tekinthetők, hanem olyan okleveleknek, amelyek Tokaj már korábban meglévő mezővárosi kiváltságait erősítik meg. Gyakorta előforduló jelenség volt a múltban, hogy a mezővárosi közösségek újra és újra megújították privilégiumaikat az uralkodóval, amivel a szolgáltatások emelésére, bővítésére irányuló földesúri törekvéseknek kívántak gátat vetni. Így nem meglepő, hogy egy bő évtized leforgása alatt a város több hasonló tartalmú kiváltságlevélben is részesült. A 16. és 17. század nagy megpróbáltatásokat hozott Tokaj lakói számára. A mezőváros ebben az időintervallumban határ közeli település volt, és a hadi helyzet alakulásának eredményeképpen tartozott éppen az egymással hadakozó magyar királyok és általuk birtokba emelt méltóságok, vagy az erdélyi fejedelmek és feleségeik fennhatósága alá. A gyakori háborús viszályok sújtotta Tokajt - a korábbiakban vázolt kiemelt szerepéből adódóan - aktuális urai számos újabb kiváltságban részesítették a 17. században, amelyeket tematikusan csoportosítva, részletesebben ismertetünk ezen cikk keretében.

A vizsgált korszak kezdetén a tokaji vár és a hozzá tartozó uradalom I. Rudolf király birtokában volt, ő azonban 1607. augusztus 3-án étekgó mesterének, a két évvel

később nádorra kinevezett Thurzó Györgynek adományozta zálogbirtokul 71 590 forint ellenében. Az első kiváltságlevelet, amely vizsgálódásunk tárgyát képezi, a nádor adományozta a városnak az I. Rudolfot a magyar királyi trónon követő II. Mátyás akaratából 1610. június 30-án. Az oklevél kimondja, hogy a tokajiak mentességét nyerne a királyi adózás alól. Ez nem volt más, mint az ún. dica (rovásadó vagy későbbi nevén porció), amely a 16. században jött létre a kapuadó és a hadiadó összevonásával. Az állami adónak az alapja 1609-től a jobbágyporta volt, a vonatkozó törvény értelmében négy jobbágyot, vagy tizenkét zsellért kellett egy portára számítani. Az adó mértékét két éves időtartalomra portánként 4 forintban határozták meg. Az 1635. évi 8. tc. értelmében négy saját ekével rendelkező jobbágy, 1696-ban viszont négy olyan jobbágycsalád képezett egy portát, amelyik legalább 120 pozsonyi mérő földdel rendelkezett.

1610. július 4-én Thurzó György egy újabb oklevelet bocsátott ki, amelyben a mezőváros mészárosainak a tokaji vár ellátása céljából teljesítendő szolgáltatásait és kiváltságait foglalta betűbe. Ebben arról olvashatunk, hogy a mészárosok évenként „60 font tiszta fűgyűt és minden egyes vágómarhától a nyelveket” kötelesek felkínálni, de „kényszerítő szükség esetében bárminemű jószág és barom levágásával” tartoznak a tokaji vár kapitányának. Ezeknek fejében viszont „minden egyéb adótól, munkától”, a „postálkodás” és más szolgáltatás teljesítésétől mentességet nyerne, a szénagyűjtés kivételével. A „postálkodás” alóli mentesítés egyáltalán nem elhanyagolható a mészáros mesterek esetében, hiszen, mint arról Tokaj 1561. évi urbárium a város lakosai által a földesúrnak fizetendő adók, teljesítendő szolgáltatások (összesítése) említést tesz, 2 mélyföld (1 magyar mélyföld = 9400 - 11 300 m) távolságig terjedően tartoznak elvinni a tokaji várkapitány levelét a címzetthez. Az 1581-ben kiadott urbárium viszont már jóval nagyobb távolságokra, Ruszkaig vagy éppen Kassáig írta elő a levelek elhordását gyalogosan vagy lóháton. Természetesen a várkapitány leveleinek továbbítása hadászati szempontból lényeges kérdés volt.

Ugyanebben az időpontban, 1610. július 4-én Thurzó György egy másik oklevélben is részesítette a város lakóit, amelyben meghatározta kötelezően végrehajtandó szolgáltatásait, illetve ezek fejében újabb kiváltságokat adományozott számukra. Ezt iratot olvasva meggyőződhetünk arról, hogy a nádor ekkor eltörli a tokajiaknak a földesúr részére fizetett, évi 20 magyar forint értéket képviselő censuzát, a Szent Márton adóját. Ennek fejében viszont a város jobbágyainak az allodiális (a földesúr saját kezelésében lévő) szőlők művelésének minden munkafázisát el kell végezniük. Ezen túlmenően a Fegyveres nevű rét lekasálása aratás előtt, illetve ha árvíz van, aratás után ugyancsak szolgáltatásai közé tartozik. Azt is megtudhatjuk a dokumentumból, hogy évente egy kocsí vagy szekér tüzelőfával is tartoznak a tokajiak a földesúrnak, valamint annyi kakast, ludat, tojást, és egyéb élelmiszert kötelesek adni számára, mint amennyit az ezt megelőző időkben is adtak. Az adományozott kiváltságok körét pedig a következők alkotják: A Bodrogközben elhelyezkedő „Nyáras Lapátza” nevű mezőt a nádor átengedi a tokajiaknak takarmányozás céljából. Ha a tokajiak valamelyik községben

fát vásárolnak, és azt haza akarják szállítani hajóval, akkor szállítási díjat nem kell fizetniük, a jobbágyoknak viszont igen. Bárki, aki Tokajba szállít, vagy itt vásárol és elad bizonyos használati tárgyakat, ezen árak után nem kötelezhető harmincad fizetésére, de ha a településről elszállítja, akkor igen. A szőlőben végzett azonos munkák után azonos napi bér jár. Így senkinek sincs jogában az, hogy a bér növelésével magához csalogassa más birtokosok napszámosságait. A kiváltságok sorát pedig a város szabad bíraskodási jogának megerősítése zárja, miszerint a rablókat, útonállókat, fosztogatókat Tokaj városa szabadon elfoghatja és ítélezhet is felettük.

A szénakaszkálás szolgáltatásának teljesítése a korábbiakban nem volt szokásban a városban, ezt látszik alátámasztani Tokaj 1610-ben papírra vetett „törvénykönyvének” (rendtartásgyűjteményének) rendelkezése, amely azt mondja ki, hogy szénakaszkálással a tokajiak soha nem tartoztak a földesúrnak. (Ez így nem felel meg a valóságnak, az 1565. év urbárium arról számol be, hogy a Serédiek a tokajiak hagyományos 1 napi kaszkálási robotját korlátlanná tették.) Az 1674. évi urbárium viszont Thurzó György előbb említett határozatának megfelelően már újra tartalmazza a szóban forgó szolgáltatás teljesítését.

A szőlőművelés robotjával kapcsolatban ugyancsak olvashatunk az 1610. évi rendtartásgyűjteményben, miszerint a tokaji jobbágyok 4 majorsági szőlő - „Palota, Barát (Mézes-mál), Német (Liszes), Szeremi” - ingyenes megművelésével tartoznak uruknak. Az évszázad végére jelentős változások történtek ebben a tekintetben, hiszen az 1697. évi urbáriumban már az szerepel, hogy valamenyny allodiális szőlőt bérmunkában (szakmányban) művelték. Ez az allodiális szőlő, hogy a 17. század második felétől Hegyalján általános tendenciává vált a szőlőrobot pénzben vagy borban fizetett taxában való megváltása. Mivel Tokaj földrajzi helyzetéből adódóan a vizsgált korszakban nem rendelkezett nagy területű szántóföldekkel, így nem volt szokásban a szántóföldi művelés, illetve gabonatermelés vonatkozásában a kötelező robotszolgáltatás.

1616-ban Thurzó György meghalt, miután özvegye Czobor Erzsébet, és fia, Imre lett a zálogbirtok ura. 1619. augusztus 19-én Thurzó Imre oklevélben nyilvánította ki a Tokaj városa által nem sokkal korábban vásárolt, a Mézesmál dűlőn elhelyezkedő „Aly” nevű szőlőjének eximálását (a birtok mentesítést nyert a dézsma fizetése alól). A dézsma természetbeni adó volt, ami korabeli szóhasználatnál elve a földesúr számára fizetendő kilencedet, valamint az egyháznak adott tízedet foglalta magába. A dézsmát szüretkor szedték préselt must formájában, mértéke a keletkezett termés egy ötödrésze volt, így ötödbornak is nevezték. Az egri püspök, vagyis az egyház a tárgyalat korszakban nem részesült a dézsmából, mert az uradalom földesura bérelte az egyházi tízedet az egri püspökségtől, így a kilenceddel együtt azt is beszedhette a város azon lakosaitól, akik ún. dézsmás szőlővel rendelkeztek. Mint az említett oklevél is tanúskodik róla, Tokaj város magisztrátusa (tanácsa) is rendelkezett szőlőbirtokokkal abban az időben. Az 1610. évi rendtartásgyűjtemény a következőképpen rendelkezik a város tulajdonában lévő szőlők vonatkozásában a dézsmálásról: „az város

szőlőjéből soha dézsmát nem adtonk, hanem szabados volt eleitől fogva.” Így tehát Thurzó György oklevele Tokaj városának ezen korábbi időktől fogva létező kiváltságát újította meg.

A szőlődézsmá eximálásával kapcsolatban a 17. század folyamán még két oklevélről kell említést tennünk. Az egyiket Bethlen Gábor erdélyi fejedelem felesége, Brandenburgi Katalin adta ki 1631. augusztus 20-án, mint a tokaji uradalom férje 1629-ben bekövetkező halála utáni birtokosa. Az okiratban az áll, hogy Tokaj városának az „Alhegyen” fekvő Mézesmál nevű szőlőjét minden kilenced, tized és hegyadó alól mentesíti. Azt is megtudhatjuk olvasása közben, hogy a szőlőt egy bizonyos Királydaróczi Debreceni Tamásnak, Bethlen Gábor magyarországi birtokai kormányzójának szőlői határolták.

1646. október 5-én pedig I. Rákóczi György erdélyi fejedelem, Tokaj akkori ura bocsátott ki hasonló témájú mentesítő levelet, melyben kimondja a tokaji iskola három szőlőjének - amelyek a „Mézesmál”, valamint a „Menesd” dűlön, illetve a város felett lévő hegyen találhatók - mentesítését a kilenced, a tized és a hegyadó alól. Szövegéből az is kiderül mi indította a fejedelmet erre a nagylelkű döntésre: az említett birtokok területének jelentős hányada „puszta” állapotuk lévén telepítésre szorult és csak kevés termést produkál.

A beszállásolás, valamint a postaló és szekéradás alóli mentesítés egy olyan kiváltsága a városnak, amit az évszázadban a település urai számos alkalommal megerősítettek, hiszen a gyakori hadakozások miatt újra és újra visszatérő problémaként nehezedett a helybeliek vállaira. Az első ilyen tartalmú, általunk tárgyalt kiváltságlevelet Bethlen Gábor adományozta a városnak 1629. január 2-án, Fogaras városában. A porció (a katonák beszállásolása és élelemmel való ellátása, egyébként mint az előzőekben említettük, az állami adót is így nevezték a 17. században) és a forspont (a katonák fuvarozása) a korszakban az egyik legnagyobb teherterét jelentette a jobbágság számára, így az ez alóli mentességet nagyon pozitívan élték meg a tokajiak ezen társadalmi jogállású rétegei.

Tokaj már a 16. század közepe óta rendelkezett postával, hiszen Schwendi Lázár, Felső-Magyarország főkapitánya 1565 és 1567 között alapította meg az egri hadipostát, amely Tokaj városán keresztül kapcsolódott a Kassa-Szamosújvár vonalhoz. A tokaji posta ugyancsak fennmaradt akkor is, amikor Tokaj az erdélyi fejedelmek birtokába került. A korabeli törvényeknek megfelelően a *salvus conductus*-sal (hivatalos menlevéllel) rendelkező postásokat ingyen élelemmel, szekérrel, lóval, szállással kellett ellátni, a levélközvetítés minél gördülékenyebb elvégzése végett. A korabeli források szerint viszont a postai alkalmazottak sokszor visszaéltek kiváltságos helyzetükkel a posta vonalához közeli települések lakóinak kárára, nem egy esetben „fenyegetést, fenyítést” alkalmaztak jogaik érvényesítése érdekében, és a postalovakat is túlhajtották. Nem véletlenül tehát több erdélyi országgyűlés foglalkozott akkoriban a számos település panaszaát kiváltó kérdéssel.

Az előzőekben említett kötelezettségek témájában számos Tokajra vonatkozó oklevél maradt fent. 1634. július 22-én Gyimesi Forgách Miklós, Felső-Magyarország főkapitánya foglalta újfent írásba a tokajiak beszállásolás és állami adó alóli mentesítését: „semleekben marhajokban bantani haborgatni es akarmi nével nevezendő ado fizetesre eröltetni eros es elharulhattatlan büntetesünk allat

ezen levelünknek *continentia* szerént ne merészelle.” Tokaj későbbi ura, Homonnai Drugeth János 1637. június 26-án Keresztúrbán kiadott oklevelében szintén a katonák beszállásolásának kötelezettségétől, illetve a „hadak erőszakoskodása ellen” oltalmazta meg a várost.

1644. február 18-án I. Rákóczi György erdélyi fejedelem Torna várában nyilvánította ki, hogy senki Tokajban a lakosok terhére megszállni ne merészljen, ha csak a fejedelem írásos engedélyével nem rendelkezik. Viszont, ha az illető személy és kísérete rendelkezik is ilyen engedéllyel, akkor sem szállhatnak meg az iskolában, vagy a pap házában, és tartózkodniuk kell a „pince és verem feltörésektől” is.

1644. április 8-án Szerencsen I. Rákóczi György a postaló adás kötelezettsége alól mentette fel a várost, viszont szerepel benne az a kitétel, miszerint a menlevéllel, illetve fejedelmi címmel rendelkező postásokat, „udvari szolgálókat” és a fejedelem „igen nagy dologban járó derék híveit” el kell látniuk lovakkal. Ennek az oklevélnek fennmaradt egy 1644. szeptember 8-i keltezésű, pecsét nélküli átirata, amelyen I. Rákóczi György, és fejedelmi altitkára (viceseccretarius-a), Szalárdi János aláírása olvasható.

1644. július 29-én I. Rákóczi György a tokajiak beszállásolás, postaló és szekéradás alóli mentességét foglalja írásba Sárospatakon kiadott kiváltságleveleiben. Viszont azt is tartalmazza a dokumentum, hogy még a fejedelmi menlevéllel rendelkező méltóságok, katonák, postai hivatalnokok részére sem engedélyezi a szállásfoglalást, így az 1644. április 8-i oklevélhez képest egyértelműen a tokajiak kiváltságainak a bővüléséről tehetünk említést ezen okirat vonatkozásában. Érdekes, hogy egy szinte minden szó tekintetében ezzel megegyező, saját aláírásával és pecsétjével ellátott mentesítő levelet adott ki a fejedelem 1648. augusztus 30-án tokaji udvarházában.

1645. szeptember 12-én Böszörményben kiállított kiváltságleveleiben Rákóczi újra a tokajiak postaló és szekéradás alóli mentesítését erősíti meg, viszont megtalálható benne az a rendelkezés is, hogy senki ne kényszerítse a város lakosait a tokaji várral kapcsolatos „*gratuitus labor*” (állami közmunka a végvárak erődítéséhez teljesítendő robot formájában) szolgáltatásra. Már a város 1610. évi rendtartásainak könyve is kimondja, hogy a tokaji vár építéséhez, karbantartásához köthető munkálatoknak az elvégzése nem a tokajiak, hanem a vármegye más jobbágyainak a kötelessége, így voltaképpen ez az oklevél a tokajiak ezen régebben meglévő kiváltságának az újból betübe foglalását tartalmazza. A „*gratuitus labor*” mértékét egyébként az 1600. évi országgyűlés jobbágyportánként évi 6 napon, az 1618. évi országgyűlés pedig már évi 12 napon határozta meg. A felújítandó végvárakhoz képest távolabb lévő települések számára a törvény lehetőséget biztosított a szolgáltatás pénzben való megváltására.

Végezetül említést kell tennünk néhány más tematikájú kiváltságleveleiről is. 1626. május 20-án Gyulaféheváron Bethlen Gábor írásban rögzíti, hogy Tokaj városában szemes terményt (pl. búzát, rozst, árpat, borsót, babot) árusítani csak három napon keresztül lehetséges, utána az eladó köteles leadni azt a város magtárába. A fejedelem ezzel a fontos kiváltsággal a monokulturális, szőlőtermesztésre alapozódó város és a környező vidék gabonafélékkel való ellátását kívánta előmozdítani.

A fejedelem 1627. október 9-én

Gyulaféheváron hozta a tokajiak tudomására, hogy a Nyáras Lapátza nevű mezőre vonatkozóan a mezőváros lakóinak szabad használati jogot biztosít. Ez a kiváltság nem tekinthető újnak, hiszen ezt tartalmazza az általunk már korábban tárgyalt, Thurzó György-féle 1610. július 4-én kiadott kiváltságlevél is. Az iratot olvasva tájékozódhatunk a kaszáló hollétééről, eszerint az a két folyó összefolyásánál található. Szerepel viszont benne a következő kitétel: ha szükség lenne reá „*ugyanazt a mezőt jószágkezelőink visszafoglalhatják és a már mondott várunkhoz tartozandóképpen lefoglalhatják.*” Erre nem is kellett olyan sokat várni, hiszen Bethlen Gábor halála után felesége, Brandenburgi Katalin visszavette a várostól.

1631. augusztus 17-én Szegedy Gergely, Brandenburgi Katalin „jóságainak főudvarbírája” részesítette oklevélben a tokajiakat. A dokumentum átirata az 1610. évi rendtartások könyvében szerepel utólagos bejegyzésként, aminek köszönhetően megőrződött az utókorunk. Az irat tartalmazza a bordézsmával és a földesúri borfoglalással kapcsolatos addigi szokások megerősítését. Természetesen már az 1610. évi rendtartásokban is olvashatunk a földesúri borfoglalásról, e helyen azonban nincs részletezve annak mértéke. A szóban forgó irat viszont rögzíti, hogy esztendőnként 18 hordó bor illeti meg a földesurat, hordóként 18 forint fizetség ellenében. Továbbá arról is szó esik benne, hogy Ő Felsége parancsolatának megfelelően „*Tokaj városát Privilegiomaban éppén és mindén részeiben méghatartottam*” (és a jövőben is meg kell tartani). A borfoglalások egyébként a jobbágság számának a háborús pusztítások miatti nagymértékű csökkenése, illetve leginkább a taxás jobbágyok számának növekedése okán a 17. század második felében jelentőségüket veszítették.

1644. április 3-án I. Rákóczi György arról hozott döntést, hogy a tokaji rév szombatnapi jövedelméből újra részesíti a református lelkészt, az oklevélben a fejedelem megemlíti, hogy ezt a jövedelmet korábban Homonnai Drugeth János „vette el” a református lelkésztől, ő viszont most arra utasítja Vitézli Miller Dánielt, a tokaji rév vámszedőjét, hogy minden fogyatkozás nélkül szolgáltatassa ki azt Varsányi Dániel prédikátor úr részére. A prédikátort ez a jövedelem természetesen 1610-ben is megillette, hiszen a város rendtartásainak könyvébe is be van jegyezve: „*minden szombaton egész napestig az réhnek jövedelme az prédikátoré, harmad része az révészeké.*”

1651-ben Csizmadia János tokaji főbíró tollából látott napvilágot egy irat, amely akár csak Szegedy Gergely említett oklevele, későbbi betoldásként szerepel a város 1610. évi rendtartásainak könyvében. Ebben rögzítésre került Lorántffy Zsuzsanna azon rendelkezése, miszerint a tokaji henteseknek és mézszárosoknak jogukban áll minden szerdai és szombati napon tehen és bárányhúst árusítani a piacon. Ez ugyancsak megtalálható az 1610. évi rendtartások között is, így azt mondhatjuk, hogy Lorántffy Zsuzsanna, a henteseket és mézszárosokat megerősítette ebben a kiváltságukban.

Összegzésképpen megállapíthatjuk, hogy az előzőekben ismertetett kiváltságok a 17. század jelentős hányadában döntő mértékben hatották át a helyi lakosság összességének (mezővárosi *communitas*) életét. A tárgyalt időszakban Tokaj természeti adottságaiból fakadó meghatározó szerepe egyértelműen mutatkozik meg a város aktuális urainak a település irányában tanúsított kiemelt figyelmében és a mezőváros privilégiumainak széles spektrumában.

Sokáig fogjuk még emlegetni 2020-at. Amikor 2019-ben a Covid19 elindult világhódító útjára, nem is sejtettük, milyen „sikeresen” fog aratni. Honnan is sejtettük volna, hiszen saját bőrünkön még nem éreztük a világjárvány hatásait. Nem telt el két hónap, máris szembesülni kellett vele.

Tokaj Város Vegyeskara számára úgy indult az év, ahogy szokott: már jó előre készen voltunk a műsortervekkel, programoztuk a tanulnivalókat, készültünk a fellépésekre, amelyeket a felkérések nyomán elvállaltunk. S már megvolt a nyári turnénk úti célja, szállásfoglalás, költségvetés, programterv stb. 2020 januárjában hirtelen két szereplésre is sor került. Egy katolikus jótékonyági bálra kaptunk meghívást **január 18-ára** Vámosújfaluba, melyet örömmel teljesítettünk. Az elmúlt jubileumi év gazdag repertoárjából könyrnű szerrel válogattuk ki a sikerszámokat, melyekkel ezen a jótékonyági bálon is sikert arattunk. Műsorunkban ezeket énekeljük:

Roger Emerson: *Mit ér egy hang?; Jöjj úr Jézus – spirituálé;* **Marco Frisina:** *Jesu Christ you are my life;* **Paolo Conte:** *Azzuro;* **Ismeretlen:** *Yakanaka; Rock my soul – spirituálé;* **Pierre Certon:** *Piaci pletyka;* **Leo Hassler:** *Gagliarda (Hol kancsó jár);* **Karai József:** *Áradj zene.* Zongorán közreműködött **Sütő Edit**, vezényelt **Pásztor Istvánné**.

Nem csupán a színpadi szereplés szerzett örömet, hanem a fehér asztal melletti beszélgetések, az éneklés, a tombolasorsolás és a tánc, melynek a helyiek között mi is részesei lehettünk.

Pár nappal később, **január 22-én** a Magyar Kultúra Napjának és Tokaj Város Napjának ünnepségén szerepeltünk hagyományosan a Paulay Ede Színházban. Műsornyitóként énekeltek a színpadon. Előadásunkban megszólalt: **Erkel Ferenc:** *Himnusz;* **Emerson Roger:** *Mit ér egy hang?; Pretorius:* *Húrok édes dallamán;* **Karai József:** *Áradj zene;* **Leo Hassler:** *Hol kancsó jár;* **Karai József:** *Ugrótánc.* Zongorán kísért **Sütő Edit**, vezényelt **Pásztor Istvánné**.

Ekkor már egyre sűrűbben kaptunk hírt arról, hogy a vírus milyen ütemben terjed, hogy mennyire felforgatja mindennapi életünket, és bizony áldozatokkal jár. De még reménykedtünk a gyors lefolyásban, tehát folytattuk próbáinkat, hiszen újabb szereplésre készültünk. Meghirdettük a legközelebbi nagybőjti koncertünket, amit azonban már nem tudtunk megtartani. Nem csupán a próbák megtartása vált szinte lehetetlenné, hanem a nagyobb számú közönség összehívása is. Utána reménykedtünk még, hogy talán a pünködsdi koncertre elmúlik ez a kellemetlen időszak. A próbákat megpróbáltuk a netre felénekelni szólamok tanulással otthon

fotó: Erdős József

helyettesíteni. De a vírus maradt, s nekünk a szabályokhoz kellett igazodni. Nem volt pünködsdi koncert, nem mentünk Szerencsre énekelni, a Szent István Gimnázium Jubileumi Zenekarával sem énekelünk. Jött a nyáridő, s mi nem utaztunk Szlovéniába, sem sehova. A „Maradj szépen otthon!” felszólítást komolyan kellett venni, hiába voltunk igazi közösség, a lakásunkba kényszerülve szinte minden motiváció oda lett.

Karmesterünk szervezői zsenialitása révén még sikerült összehozni egy öröme-nek-koncertet **augusztus** végén, **28-án**, a tokaji református templomba, még a közönség is összejött meghallgatni minket, de ezzel aztán vége is lett ez évi szerepléseinknek.

Christ you are my life; **Penka Simojoki:** *Olyan jó előtted állni.*

Szólót énekeltek: Gorcsa György, Kertész Ferenc, Pásztor Imre, Porubszki Dávid, Tóth Ottóné, Jászainé Kohlmayer Agota, fivolan közreműködött Mezey Viktória, zongorán Sütő Edit, Vezényelt Pásztor Istvánné.

Miközben újra meg újra feltámadt a remény, hogy majd talán a következő ünnepre, majd talán adventre, a vírus újabb hulláma telepedett ránk anélkül, hogy az első hullám befejeződött volna.

Amilyen sikeres, eseményekben, művészi élményekben, baráti kapcsolatokban gazdag volt a 2019-es jubileumi évünk, olyan eseménytelen, szegényes lett a 2020-as.

Az előadott művek:

Webber: *Pie Jesu;* **Baksay:** *Szent Isten;* **Don Besig:** *Flying Free;* **Eriksson:** *Szent lélek, Isten;* **John Leavitt:** *Kyrie;* **Erikson:** *Szent lélek Isten;* **Ramsay:** *Hinni taníts, Uram;* **John Leavitt:** *Agnus Dei;* **Excell:** *Mily fenséges a kegyelem;* **Schwartz:** *Egyiptom hercege - Száz csoda;* **Tezéi dallamok:** *Jesus le Christ, Nada te turbe;* **Marco Frisina:** *Jesu*

És nem csupán mi lettünk szegényebbek, hanem a közönség, az emberek is, akiknek a kultúrára éppúgy szükségük van, mint egy falat kenyérré. De amikor a falat kenyér is veszélybe kerül, ki fogja hiányolni a kultúrát? Csak reménykedni tudunk, hogy nem lesz több ilyen szűkös esztendő.

Tokaj, 2021. január 19.
 Jánosné Petruska Magdolna

Városunk futballcsapata január közepén vágott bele a téli felkészülésbe. A Tóth István vezette alakulat heti 2-3 edzéssel, valamint 6 edzőmérkőzéssel hangolt a folytatásra.

Munkájukat nehezítette, hogy a jelenlegi járványhelyzet miatt minden edzést a szabadban tartották, ami olykor mínusz fokokban történő tréninget jelentett. A játékosok lelkiismeretesen jártak az edzésekre, átlagosan 12-13 fő mindig jelen volt a foglalkozásokon. Az alapozás első időszaka a kondíció visszanyeréséről szólt, majd ezután jöhettek a taktikai elemek s ezek begyakorlása. Az idei év különösen fontos számunkra, hisz az egyesület idén ünnepli 110 éves alakulását.

Felkészülési mérkőzések

Az edzőmérkőzések során Megye I. és Megye II. besorolású ellenfelekkel szemben léptünk pályára, ahol többnyire jól szerepelt csapatunk: 4 győzelem mellett 2 vereség volt a felkészülési mérleg, bár ilyenkor az eredmény kevésbé fontos, mintsem a begyakorolt elemek megvalósítása.

Sárospataki TC – Tokaj FC 2:4

Encs VSC – Tokaj FC 6:1

Tiszalök VSE – Tokaj FC 0:2

Korláti Vikingek SE – Tokaj FC 2:3

BSK Alsózsolca – Tokaj FC 5:0

Taktaharkány SE – Tokaj FC 0:10

Átigazolások

Február 14.-én véget ért az átigazolási időszak, ami a nehézkes téli csapatváltás ellenére is mozgalmasan telt számunkra. A 6 távozó mellett 4 érkező játékost számlálunk, akik nagy erősségeink lehetnek a folytatásban: Lukács Dávid és Láncki Bendegúz helyiek, akik egyesületünkben nevelkedtek. Dávid szélsővédő, Bendegúz pedig kapusfronton jelent egy újabb opciót. Szükösd László szintén játszott már korábban a tokaji címeres mezben. A szélső támadó egy fél éves dunántúli kitérő után tért vissza csapatunkhoz. Az egyetlen új név Csoma Dániel, aki a Nyíregyházi Spartacus fiókcapatától érkezik Tokajba. A 22 éves játékos leginkább balhátvédként érzi jól magát, de a belsővédő poszt sem idegen számára. Érkezésével további stabilitást nyerhet a

fotó: Erdős József

hátsó szekció. Távozó játékosainknak további sok sikert kívánunk!

Érkezők:

- Lukács Dávid (újrakezdte)
- Szükösd László (Táplán SE)
- Csoma Dániel (Nyíregyháza Spartacus II.)
- Láncki Bendegúz (Tiszaladányi KTPSIE)

Távozók:

- Mihali Ferenc (Rakamazi Spartacus FC)
- Czikó János (Rakamazi Spartacus FC)
- Szilágyi Viktor (munkahelyi elfoglaltság)
- Czako Marcell (Mezőzombor FC)
- Orosz Máté (Erdőhorváti SK)
- Kovács Kristóf (Filo SE U-17)

Tavaszi várakozások

Az őszi szezonban az 5. helyen fordultunk, 14 mérkőzésen 26 pontot sikerült összegyűjteni. A tavaszi folytatás során jobb teljesítményt várunk a csapattól, ezalatt a fél szezon alatt sikerült összekovácsolni a nyári jövés-menés után átalakuló társaságot. Kiforrott mely új játékosok tudtak lendíteni a játékon, valamint a téli érkezőkkel tovább növekedtek a rotációs lehetőségek. A cél továbbra is a dobogó, ehhez pedig minden adott most nálunk, egy dolog kivételével: a szurkolók nekünk is hiányoznak a lelátókról,

bízunk benne, hogy velük kiegészülve minél több győzelmet tudunk aratni a fennmaradó 14 mérkőzésen.

Fejlesztések

A sporttelep egy új, digitális eredményjelzővel fog megújulni, ami a napokban kerül beszerelésre. Az egyre gyarapodó értékeink védelmére egy korszerű kamerarendszert is tervezünk telepíteni, továbbá a sportpálya karbantartója, a rendkívül aktív és munkáját remekül ellátó Nagy Zsoltnak köszönhetően új labdafogó hátlók is a helyükre kerültek.

Utánpótlás

Az U-19 felnőtt csapatunkkal szinkronban, már több mint másfél hónapja edz a bajnokság következő szakaszára. A keret szintén 20 fő felett van és ez a létszám az edzéseken is gyakori. Fiatalfaink a dobogó harmadik fokán állnak, mindössze 3 pontos hátrányban a listavezetővel szemben. Az U-16 már két elmaradt mérkőzést is bepótol, sajnos mindkettő vereséggel zárult, az U-14 a hetekben fogja elkezdni az edzéseket, míg a Bocsik-programban egyelőre leállás van. Amint normalizálódik a helyzet, ezen korosztályokban is a megszokott mederben folyhat a tehetséges gyerekek képzése és versenyeztetése!

Cseh Adrián

A Tokaj Teqball Team szakosztályának sportolója, Levik Boldizsár országos második lett a teqball magyar bajnokságának junior kategóriájában. Az Országos Teqball Szövetség (OTESZ) égisze alatt zajló versenysorozat tavaly 2020. augusztusban indult, a tokaji gimnázium tanulójának hat fordulónak kellett megharcolnia az eredményért.

Az összes forduló figyelembe véve közel hatvan versenyző vágott neki a sorozatnak az ország minden szegletéből. A különböző településeken rendezett fordulókból kettőt is megnyert Levik Boldizsár, így egészen a döntőig fej-fej mellett haladt győrújfalui riválisával, az Infinity Teqball tehetségével, Tóth Benjáminnal. Végül az Országos Junior Teqball Bajnokság ezüstérmét szerezte meg tokaji sportoló végig sportszerű küzdelem során. A finalista között egyfajta teqball barátság is kialakult, amelyre alapozva a jövőben akár Magyarországot is képviselhetik majd a fiatalok nemzetközi versenyeken a válogatott színeiben. Boldizsár számára nem csak a fél évig tartó hétvégi versenysorozat volt fázasztó, hanem a felkészülés is, sokszor heti három-öt alkalommal három órás edzéseken vett részt. Mindemellett, junior kora ellenére Boldizsár felnőtt nemzetközi versenyeken is indult a szezon folyamán. Egerben francia, tunéziai és román ellenfelekkel is megküzdhetett, míg Budapesten a hazai teqball krémjével kellett versenyeznie a „nagyok” mezőnyében. Rengeteg tapasztalatot és még több világranglista pontot gyűjtött, így mára már ő a legjobban rangsorolt versenyzője a Tokaj Teqball Team-nek. A sportághoz kapcsolódó hír, hogy az OTESZ és a Tokaj Teqball Team közreműködésében március 13.-án, szombaton az idei szezon első fordulóját a másodosztályban Tokajban rendezik zárt kapus eseményként. A Tokaji Ferenc Gimnázium Sportcsarnokában délelőtt egyéni-, míg délután páros küzdelmek zajlanak majd.

Egyszerűbb, kevesebb időt vesz igénybe, mint elmenni az orvoshoz?

Egy tünet, egy furcsa testi érzés és máris rákeresünk az interneten a lehetséges okokra. Hétköznapi reakció, ám sokszor több szorongást okoz, mint amennyit eloszlát, és hosszú távon talaja lehet a cyberchondria kialakulásának.

Mi is az a cyberchondria?

Idézzük fel röviden, hogy mi az a cyberchondria, és milyen hatással van ránk, valamint egészségünkre. Mint azt a cyber szóból következtetni lehet, a jelenség az online világhoz kötődik, és az egyik leggyakoribb *e-betegségről* van szó. Mára az internet teljesen a mindennapjaink részévé vált, hiszen bármely témában találhatunk számunkra releváns információkat. Nem véletlen tehát, hogy az egészségügyi állapotunkkal kapcsolatban is gyakran az online világot hívjuk segítségül – mert egyszerűbb, kevesebb időt vesz igénybe, mint elmenni az orvoshoz, és az anonimitásunk is megőrizhetjük. A cyberchondria azonban az egészséggel kapcsolatos információk túlzott és/vagy ismételt online keresését jelenti, amit az egészséghez fűződő szorongások enyhítése motivál – a talált információ azonban sokszor még fokozottabb szorongáshoz vezet. A hangsúly ebben az esetben tehát az ismétlődő és szorongást keltő tevékenységen van, hiszen mindenkivel előfordult már, hogy utánanézett testi tüneteknek az interneten, mégsem soroljuk a kóros kategóriába. Azt sem jelenthetjük ki, hogy az interneten található fórumok, betegtájékoztatók nyújtotta információk ne lehetnének hasznosak. Ekképpen találhatunk tehát az egészségügyi állapotunkkal kapcsolatban releváns adatokat is, de általában véve – és különösen az egészséghez kapcsolódó magas szintű szorongásra hajlamos emberek számára – mindez veszélyeket is tartogat. Hazai viszonylatban, a Szinapszis Kft. által elvégzett kutatás szerint a megkérdezettek 30 százaléka utánanéz a tüneteinek az interneten, a 36-55 évesek ötöde pedig úgy nyilatkozott, hogy ha megbetegszik, nem megy el orvoshoz, mert úgyis tudja, hogy a szakember mit javasolna – ennek veszélyei pedig nyilvánvalóak.

Miért olyan népszerű az interneten történő keresgélés?

A fentiek jobb megértése érdekében fontosnak láttuk empirikus vizsgálatnak alávetni a kérdést, és utánajárni, vajon milyen összefüggések állhatnak magyar vizsgálati személyek internetes kereséshez kötődő viselkedése mögött? Kutatásunk során 88 – 18 és 41 év közötti – személyt kérdeztünk meg az egészségügyi információk internetes keresésével, a vizsgálatokhoz, orvosi beavatkozásokhoz való viszonyukkal, az egészségügyi rendszerrel – és specifikusan saját orvosaikkal való elégedettségükkel kapcsolatban.

Eredményeink szerint a kor előrehaladtával egyre nagyobb az esélye annak, hogy valaki az interneten utánanéz a tüneteinek vagy a betegségének – ezen adat értékelésekor azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a vizsgálat kizárólag fiatal felnőttek bevonásával történt, emellett az is elképzelhető, hogy pusztán a kor előrehaladtával valószínűbben megjelenő tünetek okozzák a gyakoribb keresést.

Az eredmény: inkább szorongás, mint megnyugvás

Igazolódtott, hogy az egészségünkkel kapcsolatos internetes keresgélés valószínűbben és gyakrabban vezet szorongáshoz, mint a vágyott megnyugváshoz. Továbbá, jelen vizsgálatban megerősítettük azt a klasszikus eredményt is, mely szerint akár a magasabb egészségsszorongás, akár az online böngészés által okozott szorongás valószínűbben vezet az egészségügyi ellátás felkereséséhez. A gyakorlati implikációkat tekintve különösen fontos eredménynek tartjuk, hogy azok a résztvevők, akik az átlagosnál is jobban tartanak az orvosi beavatkozásoktól, vagy akár kifejezett fóbiás félelemről számoltak be ezzel kapcsolatban, hajlamosabbak inkább az interneten keresgélni tüneteikkel, lehetséges betegségeikkel kapcsolatban. Kutatásunk további, igen jelentős eredménye, hogy mint kiderült, az internetes keresgélés gyakoriságát nagyban befolyásolja az is, mennyire vagyunk elégedettek orvosaink kommunikációjával, szakértelmével vagy elérhetőségével. Eredményeink azt mutatják, hogy minél elégedettebb valaki általában véve az egészségüggyel – és különösen is orvosa kommunikációjával –, annál kisebb eséllyel érzi szükségét az internetes keresgélésnek, valamint annak, hogy egy esetleges kapott diagnózis után az interneten is utánanézzon annak.

Elsőre paradox eredménynek tűnhet, ám véleményünk szerint inkább egymást kiegészítő utakról van szó, amikor azt is találtuk, hogy akik tüneteiknek nem, ám a kapott diagnózisnak utánanéznek az interneten, utóbbival kapcsolatban inkább tapasztalnak megnyugvást, mint szorongást. Talán nem túlzó a következtetés, hogy e szerint a legoptimálisabb, ha az egészségügyi szakembertől a beteg megkapja a szükséges információkat, ám ha ezeket (szubjektíven) – minőségében vagy mennyiségében – nem érzi kielégítőnek, akár segíthet és további információval is szolgálhat a célzott online keresés, amennyiben az egy megbízható, szakértői diagnózisra épül.

Partneri orvos-beteg kommunikáció, elégedett páciens

Eredményeink szerint továbbá, akik elérhetőbbnek érzik orvosait, kevésbé érzik szükségét annak, hogy az internet sokszor összezavaró és szorongást keltő oldalain keressenek választ kérdéseikre. A harmadik

vizsgált jellemzővel, az orvos – a páciens által szubjektíven észlelt – szakértelmével kapcsolatban szintén érdekes eredményre jutottunk: minél elégedettebb valaki az orvosa szakértelmével, annál valószínűtlenebb, hogy felkeresi csak azért, hogy egy esetleges neten olvasott információt egyeztessen vele. Ekként, ha belegondolunk, milyen költségekkel terhelhetik mind az egyént, mind az egészségügyet a cyberchondria jelenségéhez kötődő – akár orvosi szempontból alaptalan – vizitek vagy vizsgálatok, ez egy további, gyakorlatban is fontos szemponttá válik. Számos kutatás igazolta, hogy a beteg-elégedettség legfontosabb tényezői nem objektív, inkább szubjektív tényezők – ahogy ezt jelen kutatás is igazolta, összekapcsolva immár ezt az egészségsszorongás és cyberchondria jelenségeivel.

Evolúciósan belénk kódolt alapelv, hogy a túlélésért mindent meg kell tenni – a fizikai jólétünk pedig szükséges tényező a túléléshez. Így nem meglepő, hogy időről időre mindenkinek vannak az egészségével kapcsolatos gondolatai vagy akár aggodalmai. Úgy tűnik azonban, hogy azok az emberek, akik kevésbé elégedettek orvosukkal, jellemzőbben keresnek máshol – pl. interneten – megnyugtató problémáikra. Mindez azonban – ahogy láttuk – egyenes út a fokozódó szorongáshoz és distresszhez, akár emelkedett egészségsszorongás kialakulásához is. A fokozódó szorongás miatt azonban végső soron valószínűbb az orvos felkeresése is: akár költséges, fájdalmas vizsgálatok vállalása és igénylése árán is – ez pedig az egyén szenvedésnyomása mellett jelentős költségekkel terhelheti mind őt, mind az egészségügyi rendszert. Az egymásnak ellentmondó internetes információk, valamint az orvostudományba vetett bizalom (akár ennek nyomán fellépő) csökkenésének hatására azonban elképzelhető, hogy a fentiek ellenére sem csökken az egyén szorongása. Nyilvánvaló tehát, hogy egy önmagát generáló, negatív körfolyamatról van szó.

Az ebből való kilépés útja lehetne ekként a kétirányú, partneri kommunikáció orvos és beteg között, melyben célzott kérdésekkel felmérhető lenne nemcsak a beteg elégedettsége, de egyéni meggyőződése, szubjektív betegségmodellje, akár ezekhez kapcsolódó fokozott szorongása is, mellyel megelőzhető és kiküszöbölhető lenne a fent leírt – a beteg szubjektív szenvedéséhez, az orvos frusztrációjához, az egészségügyi rendszer költségterheléséhez kapcsolódó – öngerjesztő, ördögi kör.

szerző: Gál Helga,
Teleki Szidalisz Ágnes, Vaczula Rebeka

forrás: Mindennapi Pszichológia
(<https://mipszi.hu>)

LETESZEM A CIGIT

Segítség a dohányzásról való leszokás-

EGÉSZSÉG 11
EFI

Sokan mondják, hogy a dohányzás csak egy rossz szokás és akaraterővel könnyű leküzdeni. A leszokással kísérletezők viszont már tudják, hogy a dohányzásról nehéz leszokni. Már régóta tudjuk azt, hogy a dohányzás során a függőséget elsősorban a nikotin alakítja ki. Ugyanakkor azt is megfigyelhetjük a dohányosokon, hogy jellemző szokásokat tesznek magukévá. Ilyen értelemben a rossz szokás és a függőség szembeállításra mesterséges, mert mind a kettő igaz a dohányzásra. Három folyamat játszik szerepet a függőség kialakulásában:

A nikotin az agy jutalmazó központjára meglehetősen gyorsan fejt ki a hatását, mivel a cigarettafüst beszívása után akár 8-10 másodperc alatt eléri az agyat. Ez közvetlenül jutalmazza az idegrendszert megerősítve ezzel a dohányzást.

Egy idő után azonban már azért van szükség a cigarettára, hogy a személy fenntartsa a szervezetében a nikotin megszokott szintjét. A csökkenő nikotin mennyisége mellett azt tapasztalja, hogy ideges, nyugtalan, ingerült. Ha rágyújt a cigarettára, akkor az ingerültsége, idegessége nagyon gyorsan megszűnik. A dohányosok ezt gyakran a cigaretta és a nikotin nyugtató hatása példaként hozzák fel. Ez azonban tévedés. A nikotin stimuláns hatást fejt ki.

Például növeli a vérnyomást, emeli a pulzust, szűkíti az ereket, növeli az éberséget. A nyugtató hatás csak abból az illúzióból adódik, hogy a dohányos a csökkenő nikotinszinttel együtt járó kellemetlen tüneteket szüntetheti meg a rágyújtással. Ráadásul a problémák nem oldódnak meg attól, hogy rágyújtott a cigarettára. A dohányzás azt ígéri, hogy megoldja a problémát, de az esetek túlnyomó többségében a problémák maradnak, sőt szaporodnak.

Az idegrendszer mindezeket túl összekapcsolja a nikotin hatását és azokat az ingereket, amelyek körül veszik a dohányzó személyt, így például a cigaretta ízét, látványát, a füstöt, a dohányzó helyiséget, a reggeli kávé, és a sor még hosszan folytatható. Ennek következtében a környezeti ingerek is felébreszthetik a dohányzás utáni vágyat az idegrendszer-

ben, és a dohányost a rágyújtásra készítik.

Az idegrendszer alkalmazkodik a nikotinhoz, így idővel kialakul az egyik legmakacsabb függőség, amit a kokaintól és herointól való függésnél is erősebbnek tartanak. Sokan mondják, ha ilyen veszélyes, akkor miért lehet legalisan fogyasztani. Az igazság az, hogy a dohányzás elterjedésekor még nem lehetett tudni a cigaretta számos negatív hatásáról. A legtöbb leszokni vágyó dohányos többször vág neki, és csak 4-5 kísérlet után tudja végleg letenni a cigarettát. **A kitarítás meghozza az eredményét és leszoknak a dohányzásról.**

forrás: <https://www.leteszemacigit.hu/>

FELKÉSZÜLÉS A LESZOKÁSRA

- VIZSGÁLJA MEG A LESZOKÁS MELLETT ÉS ELLENE SZÓLÓ ÉRVEIT!
- ERŐSÍTSE MEG A LESZOKÁSRA VALÓ MOTIVÁCIÓJÁT!
- SZÁMÍTSA KI MAGÁNAK MENNYIBE KERÜL A DOHÁNYZÁS!
- HASZNÁLJON DOHÁNYZÁSI NAPLÓT!
- GYAKOROLJON MÉLYLÉGZÉSES RELAXÁCIÓS GYAKORLATOKAT!
- KERESSEN TÁMOGATÓKAT A KÖRNYEZETÉBEN!
- MOZOGJON TÖBBET!

MEGKÜZDÉS A CIGARETTA UTÁNI SÓVÁRGÁSSAL

A cigaretta iránti sóvárgás alatt erős késztetést értünk arra, hogy rágyújtson. A sóvárgás származhat abból, hogy szervezetében a nikotin szintje csökken, a szervezete ezzel jelzi, hogy hiányzik neki a megszokott adag. Ez a kellemetlen állapot tulajdonképpen jó jel, mivel jelzi, hogy egyre tisztul a szervezete. A sóvárgás azonban kiválódhat azért is, mert olyan környezetbe került, ami emlékezteti Önt és az idegrendszerét a dohányzásra.

A sóvárgás természetes módon jelenik meg a leszokás folyamatában, és nem a sikertelenség jele. A sóvárgás általában átmeneti, 10-15 perc alatt elmúlik akkor is, ha rágyújt, és akkor is, ha nem. A legfontosabb cél, hogy ne dohányozzon bármennyire is kívánja. Erre minden sóvárgás alkalmával érdemes emlékeztetnie saját magát. Ezért javasoljunk, hogy készítsen egy kártyát magának több példányban. A kártya egyik oldalán legyen a következő felirat: A SÓVÁRGÁS ELMÚLIK, AKÁR RÁGYÚJTOK, AKÁR NEM!. A kártya másik oldalára írja fel az egyik legfontosabb okát annak, amiért le akar szokni a cigarettáról. Ezt a kártyát több példányban elkészítve érdemes olyan helyekre tenni, hogy ha kell, mindig kéznél lehessen.

A SÓVÁRGÁSSAL VALÓ MEGKÜZDÉS 5 ALAPVETŐ ELEME:

- Várja ki, és ne gyújtson rá, míg a sóvárgás elmúlik, pár perc! Ismétlje magában a „sóvárgás elmúlik, akár rágyújtok akár nem”.
- Terelje el a figyelmét, foglalja el magát valamivel.
- Igyon egy pohár vizet, vagy például készítsen magának limonádét!
- Lélegezzen mélyeket, hunyja be a szemét és vegyen 10 mély levegőt!
- Beszélje meg valakivel az érzéseit, nehézségeit!

SZÁMOS MÁS STRATÉGIA AJÁNLOHATÓ A SÓVÁRGÁSSAL VALÓ MEGKÜZDÉSRE.

1. Gondoljon a legfontosabb indokra, amiért le akar szokni! Mondja ki hangosan csak úgy, vagy akár a tükör előtt.
2. Ne kezdje el sajnálni magát! Azok az emberek még mindig dohányoznak, akik sajnálták magukat. Ön elég bölcs és bátor volt ahhoz, hogy elkezdje a programunkat és abbahagyja a dohányzást.
3. Rágjon valamit! Fogyasszon ALACSONY kalóriatartalmú rágcseleget, zöldségeket, nyers répát, esetleg friss gyömbért!
4. Keljen föl és sétáljon! Igyon egy pohár vizet! Lazítson és használja a MÉLYLÉGZÉS technikáját! Nyújtózkodjon, ásítson, végezzen guggolókat, érintse meg a lábujját, csináljon karkörzéseket!
5. Csináljon valamit a kezével! Firkálgasson! Játsszon pénzérmékkel! Írjon egy levelet, emailt!
6. Legyen jó magához minden lehetséges módon! Kényeztesse magát egy kicsit! Élvezzen különleges törődést a hétvégén (finom étel, vidám műsor, stb.) a megtakarított pénzéből!
7. Olyan helyekre menjen inkább, ahol Ön sem dohányzik, és mások sem dohányoznak!
8. Fogyasszon kevesebb alkoholt és kávé!
9. Keresse a nemdohányzó társaságát!
10. Csak a mával törődjön! Bírja ki a mai napot dohányzás nélkül!

A sóvárgás fellépése esetére javasolható az is, hogy alkalmazza a következő 5 lépéses eljárást a rágyújtás helyett:

1. Vegyen mély lélegzetet!
2. Olvassa el a legfontosabb okot vagy okait, amiért le akar szokni! (Legyen ez mindig a keze ügyében papíron vagy kisebb kártyán!)
3. Olvassa el ezen az oldalon található információkat!
4. Válassza ki az itt javasoltak közül bármit!
5. Hívja fel segítő társát, és számoljon be neki a sóvárgásáról!

MIRE MINDEZT MEGTESZI A SÓVÁRGÁSA IS ELMÚLIK, MERT A SÓVÁRGÁS ELMÚLIK HA RÁGYÚJT, HA NEM.

KÖNYVAJÁNLAT: A TOKAJI HAJÓSOK EMLÉKÉRE!

PALSICS JÁNOS: ÉLET A HADAK ÚTJÁN. (Inform Kiadó, Bp. 2021.02.) Kedves Olvasók! Egy kedves kis könyvecskét ajánlok figyelmükbe. Szerzője itt él közöttünk, s megajándékozott bennünket élete történetével. Van egy hátsó szándékom is: aki elolvassa, maga is tollat ragadhat a kezébe.

Szeretjük nézni- no meg fotózni- városunk egyik kedves színpoltját: a vízi életet, a hajókat, amint a vizen úsznak, vagy éppen jégbe fagyva telelnek. Talán emlékeznek arra is, milyen jól néznek (néztek?) ki hajósaink a felvonulásokon. Sok lakótársunk magára ismer majd a könyv olvasása közben. Őket pedig arra is biztatom, jelentkezzenek nálam, ha mesélni akarnak! Állítsanak maguknak emléket visszaemlékezéseik elmondásával.

Palsics János hajós volt, előbb matróz, aztán motorosok, uszályok kormányosa. Pedig lehetett volna más is, de az élet arra kényszerítette, gyorsan eltűnjön Tokajból. 1956-ot írta...

Kortársaim, az idős tokajiak emlékeznek még a szovjet katonák és a tankok megjelenésére. Emelegetni szoktuk: az első tank felment a fahídra, de aztán visszatolatott... Most megtudhatjuk, miért? Megismerhetjük a helyi nemzetőrök egy részét, az eseményeket, sorsfordulókat. A mindennapi hősokeket. Megtudjuk, miért hagyta el gyors döntést hozva a szülői házat a visszaemlékezés írójá. Milyen nehezen ért Pestre, s hogyan lett matróz? Érdekes lesz elolvasni, hogyan úszott a Dunán a felvételi vizsgán a mi hőstünk...

Aztán végigkövethetjük a Dunán felfelé Regensburgig, lefelé a folyódelta északi ágán, Kilijáig. Eközben sok határátlépésen, mégpedig vízi határokon át követhetjük. Megkapó, amint elmeséli, mit élt meg az egykori Kárpát-haza felszabdalt világában, s mit jelent neki Trianon. Érdekes olvasmány, felidézni bennünk nemzetünk legyilkolását, ami ma is megszabja sorsunkat, s hazánk helyzetét geopolitikai értelemben.

Megismerjük a szerző életútjának hajóit, matróz társait és a sorsát, a szárazföldi és vízi kalandokat. Megtudjuk, miért jutott el az Andrássy út 60-ba, s mit tapasztalt a pribékek részéről...

Nem volt könnyű ismerkedés a sorsunkat megkeserítő hatalmasságokkal és az elhárítósokkal. Közülük egy a Duna németországi szakaszán Horthy-katonanótát énekelgetett a matrózokkal, aztán pedig jelentett... A szerző ma sem tud rajongással írni róluk...

Megtudjuk, hogyan került a főhős a Dunáról a Tiszára, s megismerkedhetünk tokaji hajósokkal és más szereplőkkel. Lesznek ismerősök is. A mi írónk közben sok éven át úsztatott, kormányzott, fordult, zátonyokat és hajókat kerülgetett. Közben esetenként lábát is összetörte, többször kórházba került. Legkedvesebb emléke e témában a román egészségügygel való ismerkedése és egy teljes birkafej elfogyasztása több napi éhezés után...

Földrajzi - pontosabban hajózási és vízrajzi ismereteink bővítésére is sor kerül. Megtudjuk, hány folyamkilométernél van a nyugati, s az aldunai régi országhatár, ahol áthajózva mintha mindig gyorsabban vert volna írónk szíve... Járt Ada Kaleh szigeténél, még 1966 előtt, s az olvasó Jókai regényes történetet, vagy éppen a Szent Korona történetét is felidézheti...

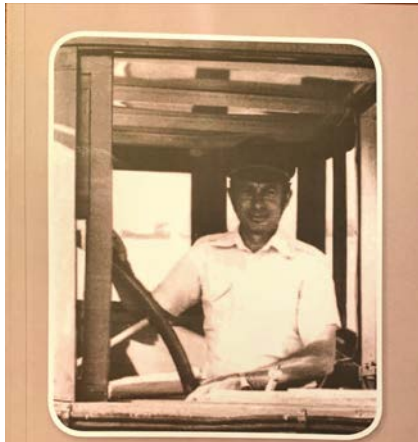
A legszebb napok mégis azok voltak az életében, mikor Tokajban kikötött, s hazatérhetett családjához. Általában megismerték... Ha távol volt, maga főzhetett... Itthoni életét nem írja le, csak a méheit és szántóföldjét emlegeti. Ezekről is van mondanivalója: nehéz volt az emberarcúnak is (egykor) becézett szocializmust kibírn...

Nehéz sorsa volt, s kemény ember lett. Igaza mellett mindig kiállt, s ebből sok baja támadt. Egy igazságához ragaszkodó embernek nem is lehet más a sorsa. Közben azonban eredményeket is elért: felnőttek gyermekei, s házat is felépítette. A szocializmusban gyermekként (8. osztály után) kórházban vállalt munkát, a rendszer nagy dicsőségére. Sziklaór, vagy fűróhordó volt, havi 274 forintért. Végül pedig hajó-, pontosabban uszálykormányos lett. Érdekes matrózkalandjai, főnökei voltak. Az egykori MHRT (mahart) működését is megismerhetjük, vízi alulnézetből.

Szerzőnk nem gyakorlott író, viszont őszinte ember. Realista művet írt, a sors diktálta, hogy írása kifejezetten naturalista lett. Mivel megismert sok ember és helyzetet, mi is gazdagabbak leszünk szellemileg műve olvasásakor. Akik például fagyókúrázni akarnak, követhetik példáját: menjenek uszályra, matróznak... Akik pedig szeretik a kalandokat, vágjanak bele, s eljuthatnak az óceánokra is. Anélkül is, hogy megtanulnának úszni. Persze lehet tempózni az élet tengerén is.

Kedves olvasók, talán elhiszik: jó szívvel ajánlom figyelmükbe egykori utcabeli társam, Palsics János élettörténetét. Már adott belőle ismerőseinek is...

Zelenák István

Palsics János

Élet a hadak útján

„Fehér borok, színes kultúra”

AZ ÚJRANYITÁST KÖVETŐEN KÉSZEN ÁLLUNK MAJD...

TERVEZETT PROGRAMJAINK 2021-BEN

12 db zenei produkció	Színházi programok a Déryné-program keretében
Városi gyermeknap (május 30.)	Nyáresti zenés boros estek
Furmint, fröccs és lecsó a Szerelmi pincesoron (augusztus 7.)	Főtéri hétfői térzenei programok, utcaszínház
Tokaji Bornapok (június 4-5-6.)	Tokaj-hegyaljai Szüreti Napok (október 1-2-3.)
Fesztivál-katlan-szezon a legváltozatosabb műfajú eseményekkel (vígjáték, operett, opera, musical, koncert, after diszkó party) június közepétől szeptemberig	

...és várjuk Önöket
- kulturális programjainkra -
a Tokaji aszú névadó városába,
Tokajba!

www.tokajkultura.hu

A programok a járványügyi intézkedéseknek megfelelően alakulnak! A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk!

A Kulturális Központ,
Németi Ferenc Városi Könyvtár meghirdeti

„Otthonom, Tokaj - Hegyalja”

versíró pályázatát a
Magyar Költészet Napja alkalmából

Díjazások

18 éves korig

I. helyezett
5.000 Ft értékű emlékezési utalvány
Golyafészkek Étterem

II. helyezett
Csokoládésomag

III. helyezett
Könyvjutalom

18 éves kor felett

I. helyezett
5.000 Ft értékű emlékezési utalvány
Takapu Pince és Pánzió

II. helyezett
Borcsomag

III. helyezett
Könyvjutalom

+ egy meglepetés különdíj!

Beadási határidő: 2021. március 26. (péntek)

Szeretettel várjuk jelentkezésüket!